

2005 - 2015

10 år med SKAPA

ett arbete i Ansgarskyrkan
Eskilstuna Församling

Romanska bågar

Inne i den väldiga romanska kyrkan
trängdes turisterna i halvmörkret
Valv gapande bakom valv och ingen överblick
Några ljuslågor fladdrade
En ängel utan ansikte omfamnade mig
och viskade genom hela kroppen

”Skäms inte för att du är människa,
var stolt!
Inne i dig öppnar sig valv bakom valv, oändligt.
Du blir aldrig färdig och det är som det skall”

Jag var blind av tårar och föstes ut på den solsjudande piazzan
tillsammans med Mr och Mrs Jones, Herr Tanaka och
Signiora Sabatini
och
inne i dem alla öppnade sig valv bakom valv, oändligt.

Tomas Tranströmer

Foto Pers Karin Skogar

Inledning

Den tradition som Svenska kyrkan står i har sitt ursprung i ett antal berättelser, bibelns berättelser. Dessa berättelser är sprungna ur mänsklig erfarenhet i en kontext och ett sammanhang som ibland är främmande i relation till de liv vi lever här i Eskilstuna på 2000-talet. Men varje bibelberättelse, liksom varje utformad trossats i kyrkans historia, bygger på djupt mänsklig erfarenhet; erfarenheter av vad det är att vara människa – de livsfrågor och livsval, existentiella förhållningssätt som också är vår livssituation.

Att vara kyrka i Eskilstuna år 2015 är den situation som Eskilstuna församling och livet i Ansgarskyrkan har som uppdrag. Som en stor församling har vi möjlighet att erbjuda församlingsbor olika profiler vad gäller verksamhet och gudstjänstens innehåll. Församlingens gemensamma uppdrag är att på olika sätt vara en plats där det glada budskapet, evangeliet, gestaltas; där brödet bryts och ordet delas. Den vardagsverklighet som är Eskilstuna idag är något av en smältdegel. Här möts människor med olika kulturell bakgrund, akademiker, analfabeter och arbetarklassfamiljer. Området kring Ansgarskyrkan befolkas till stor del av låginkomsttagare; här finns en social problematik. Arbetslösheten är stor och särskilt för unga vuxna finns få arbetstillfällen. Även om många tillhör Svenska kyrkan, präglas Eskilstuna av en extremt låg kyrklighet och låg känsla av samhörighet med kyrkan och de uttryck som kyrkan traditionellt stått för. Möten med andra religioner tillhör vardagen.

Vad är det att stå i traditionen, att dela bröd och ord med människor i det sammanhang som är Sverige och Eskilstuna 2015? Hur räcker vi det så att det känns igen i och relaterar till den egna livserfarenheten, ger stöd och bekräftelse och leder till ett växande, som individ och som församling?

Uttryckande konst är ett arbetssätt där människor möts i kommunikation som sker genom olika uttryckssätt, exempelvis bild, musik, rörelse, poesi. I processen spelar också samtal och samhandling en viktig roll. När olika uttryck möts uppstår något nytt, då skapas en väg framåt, nya perspektiv, ett berikande öppnande av världar. I det äkta mötet överbryggas distans och ett växande sker. Uttryckande konst som kompetensområde har ställts till Eskilstuna Församlings förfogande och kompletterar därmed övriga kompetensprofiler. Det har skett genom ett långsiktigt utvecklingsarbete som benämns SKAPA.

SKAPA är sedan 2006 en del av den verksamhet som bedrivs av Eskilstuna församling. Under en treårsperiod, april 2009 - juni 2012, drevs verksamheten med tillskott av resurser, drygt två miljoner kronor, från Svenska kyrkan centralt. Idag lever SKAPA i Eskilstuna församling, dels som en specifik verksamhet som placerats i Ansgarskyrkan, dels som en alltmer integrerad del i församlingens samlade verksamhet. Hur detta kommer till uttryck beskrivs i det som följer.

Nedan följer en beskrivning av verksamheten, som den ser ut idag men även sett ur ett historiskt perspektiv från 2006. I dokumentet finns mot slutet en berättelse, från en av våra deltagare. Där framgår det vad mötet med kyrkan och den kristna tron betytt för henne. Det får bli ett exempel som förstås för fler av deltagarna i Eskilstuna Församlings verksamhet så som den bedrivs genom SKAPA.

Skaparkväll och bibelateljé

Beskrivning

Skaparkvällar infaller på torsdagar mellan kl 18.30–21.30. Deltagarantalet varierar men snittet ligger på ca 15 personer varje torsdagskväll.

Skaparkvällarna inleds i kyrksalen med en stunds musik och reflektion. Därefter samlas vi i en ring i ateljén där alla säger sitt namn. Så följer en kort kroppsuppvärmning. Under kvällen skapar deltagarna bilder eller texter i ateljén. Samtidigt erbjuds fika i vårt café där de som vill samtala med varandra samlas. När klockan är 20.30 samlas alla i ateljén där vi delas in i grupper. I de små grupperna om tre till fyra personer besöker vi varandras bilder och delar tankar och erfarenheter som väcks och kommuniceras i mötet med bilderna. Kvällen avslutas kl 21.00 i kyrkorummet. Samtliga bilder som skapats under kvällen ligger framme på golvet i koret. Vi inleder med musik- och röstimprovisation. Deltagarna visar därefter sina bilder för varandra, läser texter som skrivits, sjunger mm. Avslutning sker i tystnad kring alla bilderna där vi i stillhet betraktar de livserfarenheter som stiger fram ur varje bild.

Vid några tillfällen erbjuder vi, i samband med Skaparkväll, bibelateljé. Då samlas de deltagare som så önskar tillsammans med den präst som tjänstgör i Ansgarskyrkan. I bibelateljén möter deltagarnas bilder en bibeltext. Deltagarnas livserfarenheter, deras bilder och bibeltexten är grunden för samtalet. I detta möte, och i de samtal som uppstår skriver deltagarna därefter egna texter.

Vi kan med glädje konstatera, att det ständigt kommer nya deltagare till Skaparkvällarna. Det är till största delen människor, som inte har någon tidigare aktiv kontakt med kyrkan.

Historik

Ansgarskyrkans Skaparkvällar är en väl inarbetad verksamhet i Eskilstuna. Den är väl känd i breda kretsar också inom skola och socialtjänst. Som en kurator vid en av våra gymnasieskolor uttryckte det: "Det känns bra att veta, att ni är kompetenta att ta hand om de ungdomar jag hänvisar till er". Under 2014 hölls det 34 Skaparkvällar och arbetet omfattade ett 90-tal individer.

Bibelateljéerna genomfördes mer frekvent under tidigare år då det var en inarbetad form. Det har därefter skett förändringar på prästtjänsten i Ansgar, och med ny personal har följt nya arbetsuppgifter på olika platser i församlingen. Därför har antalet bibelateljéer minskat. Tiden har tyvärr inte räckt till.

Under perioden 2006-2012, med den personalgrupp som formades vt 2006 intakt, fördes i Ansgar ett ständigt teologisk utvecklingssamtal. Då erbjöds också en regelbunden teologisk reflektion i samband med Skaparkvällens Bibelateljéer men också i samband med Tisdagskvällarnas erbjudanden. Som ett resultat sammanställdes en bok "En ny tonart", utifrån arbetet med Helena Ekhem som redaktör. Boken används i dag som ett stöd och en inspirationskälla vid andakter.

Tisdagskvällar/Samtalskvällar

Beskrivning

"Tisdagskväll" infaller kl 18.30–20.30 och har 2015 haft olika programpunkter varannan vecka. *Tankar om tro* vid den ena och *Musikmeditation och Improvisation via röst och rörelse* vid den

andra. Cirka 25 individer deltar vid ett eller flera tillfällen. Arbetet under tisdagskvällarna ger deltagarna en grund för att göra sin röst hörd, bli lyssnade på och att våga ta plats. Därtill att dela tankar kring frågor om tro och liv.

Tankar om tro inleds i kyrksalen med att deltagarna slår ett slag på klangskålen och säger sitt namn. Därpå följer en dikt och musik. Därefter samlas vi i ateljén. Varje deltagare har möjlighet, att skriva en frågeställning utifrån det övergripande temat "Tankar om Tro" och lägga det i en skål. En lapp dras och den frågeställning som finns på lappen gäller som agenda för kvällen. Frågeställningen på den lapp som dras bearbetas av deltagarna. Det sker genom skapande i form av dikt, sång, musik, dans eller måleri.

Vid 19.30 samlas alla deltagare för att samtala kring kvällens tema. Varje deltagare bereds möjlighet, att delge sina synpunkter utifrån en bild, dikt, dans, improvisation mm. Kvällen avslutas i kyrksalen med ljusständning, dikt och reflektion.

Under kvällar med *Tankar om tro* har vid några tillfällen interreligiösa samtal med muslimer ägt rum där likheter mellan islam och kristendom fått komma fram.

Musikmeditation erbjuds i kyrksalen. Deltagarna samlas i en cirkel och säger sina namn. Därefter sitter eller ligger deltagarna. Musikmeditationen inleds med en kort avslappning. Därefter pågår en tyst meditation till musik i ca 20 minuter. Stunden avslutas vid ljusbäraren i tystnad i bön och eftertanke. Efter meditationen har deltagare möjlighet att gå hem eller välja att stanna på efterföljande programpunkt.

Improvisation via röst och rörelse startar ca kl 19.10, efter musikmeditationen. Vi samlas i ateljén och värmer upp till musik. Deltagarna rör sig först enskilt och därefter tillsammans i grupp. När alla är uppvärmda samlas vi sittande i en cirkel för att arbeta med rösten. Vi gör uppvärmning av stämbanden. Därefter arbetar vi med toner och olika kroppsljud. Vi är ca 6-10 personer varje gång. Kvällen erbjuder många tillfällen till skratt men också till djup eftertanke.

Samtalskvällar. Under hösten 2014 och våren 2015 har temat för samtalskvällarna varit Feminism. Arbetet leds av en grupp volontärer som förbereder kvällens ämne.

Historik

Dessa kvällars innehåll har varierat under de år som gått. Önskemål om innehåll har vuxit fram i dialog mellan anställda och deltagare. Förutom det som redan nämnts har vi också under åren samtalat om teologiska och demokratiska perspektiv. En period över drygt tre år samlades en grupp för samtal kring Paulo Freires pedagogik ungefär en gång i månaden. Paulo Freire hade en kristen-humanistisk människosyn. Hans bok "Pedagogik för förtryckta" används i olika undervisningssammanhang. Samtalskvällarna har under åren samlat fem till femton individer.

Läger unga vuxna

Beskrivning

Unga-vuxna läger genomförs på initiativ från de unga vuxna själva i dialog med anställda. Det senaste lägret genomfördes i juni 2014 i Ansgarskyrkan. Då arbetade vi med temat ilska. Temat kom från deltagarna själva. Vi träffades under tre dagar och arbetade tillsammans i och genom de

olika konstnärliga språken. Deltagarna fick möjlighet, att bearbeta olika livserfarenheter och frågeställningar och undersöka sina egna resurser.

Historik

Ett läger har genomförts per år. Teman har vuxit fram i dialog mellan de anställda och deltagarna. Deltagarna uttrycker efter varje läger, att de kommit en bit vidare i förhållande till sig själva och sitt sammanhang – vad som format deras liv. Under lägret står deltagarnas existentiella livsfrågor i centrum. Antalet deltagare har bestått av 15 till 20 individer.

Sociala/diakonala och själavårdande samtal inklusive psykoterapeutiska kontakter och bokprojekt

Beskrivning

Många av de som deltar i våra olika verksamheter efterfrågar stöd i form av samtal. Det är oftast personer vi har en långvarig relation med. Vi ger dem möjlighet till mellanmänskliga samtal med en pedagogisk utgångspunkt, för stöd och rådgivning i andliga såväl som personliga frågeställningar. Förutom dessa bokade samtalskontakter förs naturligtvis kontinuerligt samtal i samband med olika samlingar. Under 2014 hade vi 198 timslånga bokade samtal.

Vi skall inte erbjuda psykoterapi i egen regi inom ramen för församlingens ordinarie verksamhet. Under åren har några av våra unga vuxna behövt stöd utöver vad vi kunnat erbjuda dem. Glädjande nog har vi kunnat svara upp mot dessa behov genom kontakter med psykoterapeuter i Eskilstuna, som på delvis volontär grund ställt upp. De som har haft behov har fått möjlighet att, via fondmedel, få 50 timmars psykoterapi vardera. Under 2014 omfattade detta ca 200 timmar. Tre legitimerade psykoterapeuter har funnits tillgängliga - ingen av dem anställd av församlingen. De har erbjudit sina tjänster till Eskilstuna församling för under halva marknadspriset. De tillhör därmed vår grupp av volontärer.

Bokprojekt. Under åren har ett flertal böcker producerats. Det är deltagare i Skaparkväll, som i samtal och bildskapande getts möjlighet att få berätta om sina liv. För närvarande är tre bokprojekt i sin slutfas. Arbetet med böckerna har hjälpt författarna att bearbeta och dokumentera sina ofta tunga livserfarenheter.

En av de kommande böckerna har titeln "I skuggan av flaskan". Det är en ung kvinnas berättelse om sin uppväxt med en alkoholiserad pappa. Samtliga bilder är producerade under Skaparkvällarna och texterna har gradvis vuxit fram och också delats under Skaparkvällarnas avslutning i kyrksalen.

Varje författare har fått stöd i sitt skrivande av en anställd. Böckerna som tryckts har finansierats av fonderade medel från tidigare arbete med SKAPA.

Historik

Under alla år har det funnits en aktiv social-diakonal verksamhet inom SKAPA. Under åren med extra ekonomiskt stöd från Svenska kyrkan centralt, hade vi möjlighet att svara upp mot förfrågningar, avseende insatser för barn, ungdomar och vuxna, från socialtjänst och skola. Denna period betydde ett mer omfattande social-diakonalt arbete. Det resulterade i att Eskilstuna församling fick kommunens folkhälsopris 2011. Folkhälsopriset tilldelades SKAPA-

Ansgarskyrkan, för sitt arbete med mångfald och kreativa uttrycksformer samt ambitionen att erbjuda hälsofrämjande aktiviteter till alla.

Av resursskäl tvingas vi idag säga nej till förfrågningar från socialtjänst och skola.

Arbetet har haft livsavgörande betydelse för några. Detta har kommit till uttryck på olika sätt, bland annat genom böcker som skrivits och sammanhang där deltagarna på ett avgörande sätt förändrat sina livsvillkor. Då vi arbetar pedagogiskt med mellanmänskliga samtal, har det haft stor betydelse att vi i Eskilstuna hittat psykoterapeuter som kunnat gå in och komplettera vårt arbete när så varit nödvändigt. Vår förhoppning är att detta skall kunna erbjudas, genom församlingens fondmedel, också i framtiden.

Gudstjänstutveckling och lunchmusik

Beskrivning

Mässa. Mässa firas idag varannan söndag. Vi erbjuder varje gång alla de volontärer som önskar, att delta i mässan med inslag i form av musik, bild, dans eller text. De som så önskar träffas kl 16.00 och arbetar fram kvällens mässa tillsammans med anställda inklusive präst och musiker. Delaktighet är något som vi önskar skall genomsyra hela mässan.

Ibland fördjupar vi mässan genom Skaparsöndag. Det betyder att vi arbetar med söndagens bibeltext genom kreativa uttrycksformer och samtal – och att detta får prägla mässan.

Därtill har vi stunder av förbön när så efterfrågas av enskilda.

Lunchmusik. Lunchmusiken i Ansgarskyrkan drivs av volontärer och personal. Vår ambition är att ha ett varierat program med bibel- eller textläsning samt både levande och inspelad musik.

Historik

Under perioden 2006-2012, med den personalgrupp som formades vt 2006 intakt, firades gudstjänst varje söndag under terminerna. När personalgruppen bröts upp anställdes nya personer. Dessa, en präst och en musiker, hade inte utrymme att inom ramen för sina respektive tjänster delta i den verksamhet som drivs i Ansgarskyrkan under beteckningen SKAPA. Konsekvensen blev att det teologiska samtalet avklingade. Genom beslut i församlingens ledning halverades antalet gudstjänster under terminerna. Antalet Skaparsöndagar minskade.

Påskan

Beskrivning

Påskens budskap om vägen från död till uppståndelse är något som alla människor kan relatera till: De flesta har egna erfarenheter av svårigheter i livet, av att tvingas förhålla sig till dessa och arbeta sig igenom.

Formerna för påskfirandet har varierat. Gemensamt är att vi genom olika workshops uppmanat deltagare att lyfta fram sina livserfarenheter och ställa dessa i relation till påskens texter. I detta möte mellan erfarenhet och bibeltext väcks tankar och känslor som bearbetats genom konstnärliga uttryckssätt i skapande av bilder, texter, sånger, musik och rörelse. Det material som skapats lyfts

sedan in i gudstjänster/mässor. Under påsken förstärks och fördjupas därmed den delaktighet som lever också under årets övriga gudstjänster/mässor.

Historik

Påskfirandet har en central ställning i Ansgarskyrkan. Vi har arbetat ambitiöst med workshops på skärtorsdagen, långfredagen och påskafton. Antalet deltagare har varierat under åren, från fem individer till ett tjugotal. Det har sammantaget blivit många starka minnen från gudstjänster/mässor.

Vandringar åk 7, gymnasiet, påsk och jul

Beskrivning

I Ansgarskyrkan genomförs påsk- respektive julvandringar där barn i förskoleklass samt lågstadiet inbjuds. Personal med Uttryckande Konstkompetens deltar också vid terminsavslutningarna för de barn och föräldrar som deltagit i spädbarnsrytmiken. Denna personal är och har varit aktiva i planering och genomförande av gymnasievandringar och vandringar riktade till åk 7. Idag är deras uppgift framför allt att stå för regi när så behövs.

Historik

Påsk- och julvandringar har alltid förekommit i Ansgarskyrkan. Vandringarna för åk 7 skapades en gång av Fors Församlings Ungdomsteam. Gymnasievandringen arbetades ursprungligen fram av anställda i SKAPA i dialog med deltagare i SKAPAs verksamhet.

Konfirmationsundervisning

Beskrivning

Den kompetens som utvecklats i Ansgar gällande konfirmandarbete har vid några tillfällen under hösten 2014 och våren 2015 använts som en resurs i församlingens nuvarande konfirmandarbete.

Historik

Arbetsgruppen i Ansgarskyrkan har under åren 2006 – 2014 haft ansvar för församlingens sommarkonfirmandarbete. Gradvis utvecklades en metodik med Uttryckande Konst som grundredskap. "Det blir på riktigt" som en av våra präster uttryckte det. Genom de konstnärliga uttrycksformerna kommer vi direkt in på de existentiella frågor som konfirmanderna bär på: på frågor om liv, död och tro. Detta arbete är väl dokumenterat i årsrapporter. Anställda med kompetens i Uttryckande Konst användes också under åren som en resurs i församlingens övergripande planeringsarbete med konfirmationsundervisning.

Undervisning

Internt – En samtalsutbildning i spåren av Barnkonsekvensanalys samt, i ett historiskt perspektiv "Verktyget"

Externt - samarbetet med Mälardalens Högskola, MdH

Intern utbildning

Beskrivning

Samtalsutbildning. Ett resultat av arbetet i barnkonsekvensanalysgruppen blev en utbildning "Hur samtalar man med barn". Utbildningen använder sig av tre olika redskap; BRIS bok "Samtal med barn och ungdomar" samt bild och träfigurer. Deltagarna utvecklar sin samtalsmetodik och lär sig därtill att använda bild och träfigurer som redskap för kommunikation. Två kursomgångar av denna utbildning har genomförts. Kursledare är Tuula Joenpolvi och Per Apelmo. En ny utbildningsomgång startar i höst 2015 samtidigt som en uppföljning med handledning i den praktiska tillämpningen erbjuds dem som redan gått. Deltagarna har uttryckt en påtaglig glädje över att ha fått ta del av utbildningen.

Historik

Samtalsutbildningen. Samtalsutbildningen har vuxit fram 2014 med två genomföranden, ett under hösten samt ett under våren 2015.

Verktyget. SKAPA fick 2010 uppdraget att utforma och genomföra en intern fortbildning som kom att kallas "Verktyget". Bakgrunden var sammanslagningen av de båda församlingarna i Eskilstuna. Syftet var att skapa en gemensam erfarenhet och att lära känna varandra. Utbildningens upplägg hämtade inspiration från samarbetet med MdH och den kurs som benämndes "Självkännedom och professionalitet" och som tidigare hade arbetats fram i möte mellan MdH och SKAPA (se nedan). Verktyget riktades till församlingens samtliga präster, diakoner, musiker och pedagoger vilka delades in i fyra grupper. Samma teoretiska paket fanns med som i högskoleutbildningen. Däremot sänktes kraven på inläsning av litteratur samtidigt som utrymmet för arbete i och genom Uttryckande konst ökades. Grupperna träffades vid åtta tillfällen. En konsekvens av utbildningen var att personal lärde känna varandra, en annan insikt var att vi verkligen behöver hitta former för autentiska samtal personal emellan.

Extern utbildning

Beskrivning

Mälardalens högskola köper utbildningsinsatser av Eskilstuna församlingen utifrån den speciella kompetens som finns i SKAPA genom Uttryckande konst. Det innebär, att vi 2014 träffade ca 70-75 socionomstudenter, fördelade på tre grupper, vid totalt 9 tillfällen. Vår insats ingår i kursen Program för personlig utveckling, PPU, som samtliga socionomstuderanden genomgår.

Samtliga 9 kurstillfällena äger rum i Ansgarskyrkan där studenterna får bekanta sig med både kyrkorum, ateljén och de andra lokalerna.

Vi för ett kontinuerligt utvecklingssamtal med företrädare för Högskolan gällande socionomprogrammet men också i kontakten med företrädare för andra program. Detta innebär också kontakter med forskningsföreträdare i fältet, på MdH och andra håll. En sådan kontakt är Julia Romanowska som i sin avhandling "Improving leadership through the power of words and music" (Karolinska Institutet, 2014) beskriver vikten av att använda de konstnärliga uttrycksformerna i ledarskapsutveckling. Romanowskas arbete ligger i linje med det arbete som gjorts i SKAPA.

Personal med kompetens i Uttryckande Konst deltar också i fortbildning, nationellt och internationellt för att på så sätt upprätthålla kompetensen.

Historik

Anställda i SKAPA har haft ett långsiktigt ansvar för församlingens kontakter med Högskolan. Samarbetet mellan Högskolan och Eskilstuna församling/SKAPA inleddes redan 2006. Detta har resulterat i olika former av utbildningsinsatser.

Under en period genomfördes en enstaka kurs "Självkännedom och professionalitet", 7,5 HsP. Kursen riktades i första hand till yrkesverksamma inom socialt arbete. Ur denna kurs växte sedan insatserna i Programmet för Personlig Utveckling, PPU, fram. Insatserna i PPU-programmet utgör idag grunden för församlingens/SKAPA:s samarbete med MdH.

Landstingen i Södermanland och Västmanland köpte en period uppdragsutbildning från Mälardalens Högskola. Det innebar att Högskolan i sin tur vid några tillfällen, inhandlade kursinslag från Eskilstuna församling/SKAPA.

Ett par utbildningsinsatser har också gjorts i relation till Innovationsprogrammet, MdH.

I mötet med Högskolan, har vi fört ett teoretisk, pedagogisk, filosofiskt samtal, baserat på aktuell forskning. I linje med detta uppdrag förs också samtal med ledningen för Munktell Science Park. Arbetet har också inneburit fortlöpande kontakter med företrädare för Eskilstuna kommun och i vissa fall med andra myndigheter.

Under årens lopp har SKAPA på olika sätt svarat upp mot olika former av utbildningsinsatser i Högskolans regi. Detta har vid varje tillfälle genererat ekonomiskt tillskott, idag ca 45.000 kronor per år, till Eskilstuna församling. Studenterna har samtidigt fått ett möte med kyrkan.

Vi har haft stor glädje av erfarenheterna i samarbetet med MdH när vi utformat våra insatser i församlingens interna fortbildning och handledning.

Samtal med andra anställda i församlingen

Beskrivning

Utifrån att fler medarbetare, genom bland annat "Verktyget", kommit i kontakt med de konstnärliga uttrycksmedlen och den metodik som används i SKAPA, har också förfrågningar om samtal, i och genom de konstnärliga språken, ökat från medarbetare i Eskilstuna församling.

Historik

Det är naturligtvis så att åsikterna kring SKAPA varierat. För ett antal av församlingens anställda har mötet med SKAPA och Uttryckande Konst inneburit en personlig utveckling och utmaning. Några har specifikt sökt sig till SKAPA för samtal, stöd och handledning på kortare eller längre sikt.

Omvärldskontakter: socialtjänst och skola, kommunens politiska ledning, andra församlingar

Beskrivning

Studiebesök

2014 hade vi besök från fyra Stockholmsförsamlingar och en grupp finska diakoner samt en grupp svenska diakoner. De fick ta del av och själva pröva på vårt sätt att arbeta med SKAPA.

Övrigt

År 2014 tog vi emot två personalgrupper från socialtjänsten på sammanlagt 36 personer vid två tillfällen.

Historik

Under åren som gått har det kommit ett antal studiebesök. Vi har sedan tidigare haft fortgående kontakter med enskilda personer i den politiska ledningen i Eskilstuna. Därtill har externa förfrågningar om stöd i personalgrupper, utvecklingsdagar och liknande inkommit. Framför allt har detta gällt socialtjänstens personal. Under den period vi hade extra resurser från Svenska Kyrkan Centralt hade vi en större möjlighet att svara upp mot förfrågningar. Det finns ett behov men vi har av resursskäl och strategiska skäl tvingats säga nej.

Volontärer och praktikanter.

Beskrivning

En bred grupp volontärer är knutna till verksamheten. De utgör en viktig del i arbetet. De är idag ett 15 tal. Sedan hösten 2014 genomförs ett par olika musikprojekt på volontär grund. Ett antal samlingar för volontärer har genomförts. Volontärer erbjuds även utbildning i metodik kring bildarbete.

Historik

Volontärerna har efter hand blivit allt fler.

Övriga insatser i församlingen

Beskrivning

Uppdrag Medmänniska. En person, med kompetens i Uttryckande Konst, inbjöds att vara delaktig i det strategiska utvecklingssamtal som ledde fram till "*Uppdrag Medmänniska*".

När församlingens projekt *Uppdrag Medmänniska*, skulle dras igång under 2014, kom en förfrågan till SKAPA om utvecklingsstöd till deltagarna, som kom från arbetsmarknadsåtgärder, Fas 3. Vår uppgift var att hitta ett sätt att skapa en gruppkänsla samt att stärka deltagarnas självkänsla och därmed deras möjligheter att själva gå in i samtal. Allt för att de lättare skulle kunna samtala med de äldre, som de skulle besöka. Gruppen samlades i Ansgarskyrkan varannan vecka under hösten 2014 för ett processinriktat arbete.

Varje samling startades i kyrksalen med musik, dikt och reflektion. Därefter fick deltagarna utifrån olika teman måla i ateljén. Deltagarna samtalade och delade sina bilder och livserfarenheter med varandra. Samlingen avslutades vid ljusbäraren i tyst bön och eftertanke.

Nattkyrka. I november 2014 deltog SKAPA i *Nattkyrka*, ett kvällsarrangemang för unga i Klosters kyrka. Vi gav besökare möjlighet att måla och gå in i ett möte med och samtala kring sina bilder. Vi bidrog också med improviserad musik. Många människor samlades spontant, målade, sjöng och musicerade tillsammans. Vi upplever att vårt bidrag till kvällens arrangemang uppskattades stort.

Historik

På olika sätt har den erfarenhet som vuxit fram i SKAPA kommit församlingen i sin helhet till del. Detta exemplifieras på olika sätt i texten ovan. Ytterligare ett par exempel är värda att lyfta fram. SKAPA bidrog till de samtal som ledde fram till "Barnens Kyrka". Rent konkret betydde detta att vi anordnade ett studiebesök i "Barnens Katedral" i Karlstad. Där träffade vi Kerstin Andeby med flera och fick vara med om en gudstjänst för och med barn. Kerstin Andeby är tillsammans med ytterligare någon personal i Karlstads stift utbildad i Uttryckande Konst. Barnens Allsång startades en gång i Ansgarskyrkan och har därefter blivit en viktig angelägenhet för hela församlingen.

På olika sätt har SKAPA kunnat vara med och bidra till församlingens arbete i stort. Detta har varit möjligt tack vara den medvetna satsningen från församlingen att på olika sätt och genom olika former möta Eskilstunabor.

Mötet med kyrkan, en röst och ett exempel.

Den röst som kommer till tals i texten som följer, tillhör en ung vuxen som sedan många år varit och är aktiv inom SKAPA. Hon beskriver sin utveckling som människa och vägen in i kyrkan och sitt förhållningssätt till tron, på sätt som kan omfattas av flera av dem deltagit och deltar i SKAPA.

Inledning

När jag under hösten 2006 blev involverad i en projektgrupp i Ansgarskyrkan för att vara med och utforma en gymnasievandring för gymnasieelever, var det ett antal år sedan jag konfirmerade mig och senast hade kontakt med Svenska kyrkan. Jag hade fördomar om Svenska kyrkan, dess tro & tradition och vad det är att vara kristen. Jag minns att vi unga vuxna som var med i projektgruppen hade idéer om vad man kunde ha med i gymnasievandringen t ex ha någon som dansar breakdance, men att vi kort därpå ofta hejdade oss och tänkte att det kanske inte passade sig i kyrkan utifrån de bilder vi hade. Det som slog oss var att de anställda i kyrkan aldrig sa nej utan att det var vi själva som satte upp begränsningar. Snarare var det tvärtom att de som arbetade i kyrkan uppmanade oss att komma med idéer, tänka högt, vitt och brett.

Personligen har jag alltid upplevt att det har varit mycket ord i kyrkan. Förmanande ord om hur man ska vara och leva, rätt och fel, synd och förlåtelse. Kyrkan har så mycket ord som är väldigt laddade och som kan vara svåra att förhålla sig till och framförallt att erövra. Jag har till och med ibland känt att det inte har varit möjligt att göra en egen tolkning av orden utan att det har funnits en "sanning" att ta ställning till. Därför blev det på ett sätt en utmaning för mig att närma mig detta projekt och på nytt möta kyrkan samtidigt som det var väldigt befriande när jag möttes av öppenhet och kravlöshet. Jag upplevde att jag fick komma som jag var med tvivel, tankar och funderingar.

Under arbetet med att utforma gymnasievandringen blev det tydligt för mig att kyrkan faktiskt är ett av få rum och sammanhang i samhället där existentiella frågor ryms och får plats.

Jag började gå på Skaparkvällar i Ansgarskyrkan och här kom jag i kontakt med uttryckande konst. Det var en spännande metod och det blev ytterligare en ingång för mig, dels att närma mig själv men också de existentiella och andliga frågorna. Det var väldigt nytt att möta kyrkan på det här sättet, men positivt. Att vara i en kyrklig verksamhet men utan kyrkliga "attribut" gav utrymme för

eget utforskande. Jag uppskattade att det var människor i alla åldrar där och slogs av att vi hade så mycket gemensamt trots åldersskillnaderna.

I och med att verksamheten var i ett kyrkligt rum bjöds man indirekt in att fundera kring de stora frågorna och tankar kristen tro & tradition men utan förbehåll. Samtidigt fanns alltid möjligheten att få fördjupa sig i dessa frågor och själv bokade jag ibland tid med prästen för att samtal mer. Jag gick på Skaparkvällar under flera år och blev också erbjuden att delta på sommarkonfirmationsläger.

Bakgrund

Jag är inte uppväxt i en "kyrklig" familj, men jag gick på kyrkans barntimmar när jag var liten och var med i miniorer och barnkör. Därför var det naturligt att konfirmera mig i årskurs åtta. Jag var i den här åldern väldigt ambitiös och ville vara alla till lags, och nu ville jag vara gud till lags och de kändes övermäktigt. Efter min konfirmation kände jag att jag behövde distans till kyrkan och dess verksamheter så jag höll mig borta. Jag visste inte om jag trodde på gud eller om jag var kristen.

Nytt möte med kyrkan

Som jag nämnde tidigare har jag fått förmånen att delta på sommarkonfirmationsläger på Uskavi. Lägren har präglats av frågande snarare än traditionell undervisning med svar. Frågor som Vad är Gud? Vem var Jesus? Vem är jag? Vad är viktigt i mitt liv? Vad kan Gud ha med mitt liv att göra? har vi samtalat om. I och med att det inte fanns självklara svar gavs en öppning att låta frågorna ta plats i mig. En nyfikenhet väcktes hos mig att söka svar i min egen takt och på mitt sätt och att få prova att formulera en tro för mig själv och sedan ompröva.

Det var nytt för mig att ställa mig frågan vad är Gud? Den frågan var inte aktuell när jag konfirmerade mig. Jag hade en bild av gud som jag tänkte att alla hade, men nu öppnade sig flera bilder av Gud för mig och alla kunde vara möjliga. Till och med har det blivit så för mig att ju fler bilder av Gud desto bättre, för gud verkar inte rymmas i en bild. Det kändes så befriande att närma sig Gud utifrån mitt liv och som en fråga och inte ett entydigt svar. I och med den öppningen kunde ju Gud faktiskt ha något med mitt liv att göra. Och för mig växte en gudsbild fram av Gud som relationer och goda möten, det kändes bra. Under alla år som jag sedan varit med på dessa läger och brottats med frågan vad är Gud har jag märkt att min gudsbild ständigt förändras och byggs på, det finns liksom en rörelse och utveckling i Gud också och det känns ju skönt.

Sammanfattningsvis

"Ordet blev kött och tog sin boning bland oss" sjöng jag ofta med kören ur psalmen Dagen är kommen. En mening som jag har haft svårt att ta till mig, men som på senare år har fått en särskild betydelse för mig. Ord som inte blir handling, ord som förblir ord, blir tomma, innehållslösa och utan mening. Om kristendomen som religion och tradition vill ha en plats i människors liv, måste den gestaltas och ta plats och kännas angelägen i var människas vardagsliv.

Genom mitt möte med Ansgarskyrkan och därigenom Svenska kyrkan har "orden tagit boning i mig". Jag har erövrat orden, de har fått betydelse för mig och mitt liv. Kyrkan har blivit levande och fått en viktig plats i mitt liv. Jag har blivit inbjuden i ett rum med öppna dörrar där jag får komma och gå som jag vill, där jag får tvivla och tro om vartannat, där jag känner att jag ingår i en gemenskap med människor i alla åldrar som i alla tider funderat på samma frågor som jag och som vet vad det är att vara människa i både glädje och sorg, ett rum där jag känner mig sedd och tagen på allvar. Där känner jag mig hemma.

Sammanfattning

Vi vill med detta dokument ge en bild av den verksamhet som bedrivits i Ansgarskyrkan 2005-2015. Arbetet med SKAPA i Ansgarskyrkan, har hela tiden syftat på att bygga tillit och relation med våra besökare. Genom arbetet har vi sett en möjlighet för Eskilstuna församling att växa och breddas.

Verksamheten

Verksamhet är öppen och deltagarna är i huvudsak unga vuxna 18 – 32. De flesta som kommer har ingen aktiv kontakt med kyrkan. De hittar vår verksamhet genom kompisar. Några kommer genom kontakter som etablerats på skolor, högskolan och socialtjänstens olika verksamhetsgrenar. Vi ser att människor som kommer till oss, genom de metoder vi använder, hittar en möjlighet att växa. Detta öppnar för samtal om tro och mening.

I varje verksamhet som bedrivs i SKAPA utgör Uttryckande Konst en central metodik och utgångspunkt. Enbart SKAPA-delen i Ansgarskyrkan hade uppskattningsvis en kontaktyta på cirka 250 individer under 2014. På olika sätt tog dessa del av församlingens verksamhet i Ansgarskyrkan. Utöver det tillkommer det ytterligare ett par hundra människor i det mångfaldsarbete, öppen förskola, spädbarnsrytmik samt luncher som finns i Ansgarskyrkan.

Eskilstuna december 2015

Per Apelmo

Socionom

Leg. Psykoterapeut

Uttryckande Konstterapeut

Församlingsassistent med

Specialistkompetens

Pers Karin Skogar

Uttryckande Konstterapeut

Församlingsassistent med

Specialistkompetens

Foto Pers Karin Skogar